

26 % af de adspurgte i kommunenettet vurderer, at kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger bliver et prioriteret politisk indsatsområde i den nye planstrategi for 2014/15.

www.bygningskultur2015.dk

BYGNINGSKULTUR 2015 EVALUERET: DET SAGDE I

Bygningskultur 2015 har udfyldt et tomrum i mange kommuner, efter de i 2007 overtog amternes opgave med at kortlægge og udarbejde retningslinjer for kulturmiljøerne. Det viser initiativets slutevaluering, som er udført af Oxford Research. Men der er fortsat behov for at styrke arbejdet med de fredede og bevaringsværdige bygninger.

I efteråret 2014 undersøgte analysevirksomheden Oxford Research, hvilken effekt Bygningskultur 2015's forskellige indsatser har haft, siden initiativet blev lanceret i 2010.

Gennem en survey, der blev sendt ud til det kommunale netværk, samt interview med kommuner, interessenter og parterne bag Bygningskultur 2015, samler undersøgelsen op på initiativets erfaringer og resultater. Og ikke mindst peger den på, hvilke tiltag, der fremover vil være behov for, hvis området skal styrkes.

Bygningskulturarven:

Fra byrde til ressource

Blandt evalueringens hovedkonklusioner er, at timingen for Bygningskultur 2015 har været god. Initiativet har udfyldt et tomrum i mange kommuner efter, at de i 2007 overtog opgaven med at kortlægge og udarbejde retningslinjer for kulturmiljøerne fra amterne.

Evalueringen fremhæver også en række resultater, som Bygningskultur 2015 har været med til at skabe. Mest iøjnefaldende har initiativet bidraget til at opkvalificere sagsbehandlere og planlæggere. Og det har været med til at styrke kommunernes viden og opmærksomhed på kulturarvens potentialer og konkrete bevaringsværdier.

Opkvalificeringen har ført til et ændret syn på bygningskulturarven, så den hos mange medarbejdere i kommunerne i dag betragtes som en ressource og et udviklingspotentiale – og ikke en byrde.

Bygningskultur 2015's resultater kan samles i seks punkter:

- **Synlighed og en ændret opfattelse af, hvad bygningskulturarven er**, blandt kommunale medarbejdere. Synet på bygningskulturarven er i dag mere udviklings- og ressourceorienteret end før initiativet.

Initiativet har i høj grad handlet om at se bygningskultur som et aktiv, og jeg har eksempelvis brugt pjecen "6 gode grunde" rigtig meget."

PLANLÆGGER I KOMMUNE.

- **Styrket viden og styrkede kompetencer blandt kommunale medarbejdere**, som er opnået gennem deltagelse i seminarer, kurser og via hjemmeside og nyhedsbrev.
- **Nye og blivende netværk** mellem medarbejderne i de kommuner, der har medlemmer i netværket. Netværket mellem kommuner og lokale museer, der er med i Bygningskultur

2015's kommunale netværk, er også styrket. De lokale museer er vigtige medspillere for kommunerne, da de ligger inde med en masse viden og faglighed, der kan bruges i arbejdet med bygningskulturarven.

- **Konkrete aftryk i kommuneplaner og lokalplaner** ved at medarbejderne i kommunerne har omsat en del af den viden, de har fået, gennem initiativet. [Læs mere her.](#)
- **Konkrete kommunale initiativer** såsom vedtagelse af politikker på området, styrket samarbejde med bevaringsforeninger, oprettelse af bevaringsråd og -fonde samt prisuddelinger og vejledningsindsatser til borgerne.
- **Svært at prioritere bygningskulturarven.** På trods af de positive resultater viser evalueringen også, at det i mange kommuner er op ad bakke, når det handler om at udbrede denne viden - særligt til politikerne i kommunalbestyrelserne. Blandt forklaringerne er, at kommunerne har svært ved at prioritere området i en tid, hvor det både skorter på medarbejdere og økonomiske ressourcer.

Perspektiver for fremtiden

På baggrund af udfordringerne med at få politisk opbakning til arbejdet med bygningskulturarven, giver evalueringen en række anbefalinger, der kan anvendes i nye indsatser på området. For det første ser det kommunale netværks medlemmer gerne, at netværket fortsætter, og at man fortsat kan få adgang til viden og værktøjer på hjemmesiden.

Bygningskultur 2015 har givet en øget opmærksomhed på kulturarven – i hvert fald internt i forvaltningen. Det er sværere at brede det ud og meget svært at opnå politisk opbakning til.

PLANLÆGGER I KOMMUNE.

Den politiske opbakning er en akilleshæl, også selv om det er lykkedes i nogle kommuner at skabe politisk opmærksomhed på området. Derfor bør fokus overfor kommunale politikere styrkes i fremtidige indsatser.

Evalueringen anbefaler konkret, at:

- **Skabe synlighed hos det politiske niveau om bygningskulturarvens økonomiske værdi.** En sådan analyse blev præsenteret på konferencen 'Bygningsarvens Værdi' 4.-5. marts 2015. [Se den her.](#)
- **Koble bygningskulturarven på aktuelle samfundsdebatter.** Sandsynligheden for, at der skabes større synlighed om bygningskulturarven i flere forskellige politiske fora øges, hvis området kobles op på aktuelle debatter, som i forvejen optager politikerne - fx turisme, sundhed, ældre eller affolkning af landdistrikterne.
- **Gør borgerne interesserede:** Borgere og ejere af de fredede og bevaringsværdige huse bringes i spil. Erfaringerne viser, at politikerne interesserer sig for det, borgerne interesserer sig for.

- **Kommuner har forskellige udfordringer og behov:** Kommunernes behov er forskellige. Derfor bør en fremtidig indsats tage udgangspunkt i den enkelte kommunes udfordringer, muligheder og behov.

Kommunerne efterspørger også hjælp til at bruge de værktøjer, der allerede findes. I den daglige sagsbehandling opstår fx spørgsmål som: "Hvad betyder de udpegede kulturmiljøer for dem, der bor i områderne?" Og "Må man sætte en altan op på en bevaringsværdig bygning?"

I undersøgelsen, giver embedsværket udtryk for, at de har svært ved at svare på de ofte meget konkrete spørgsmål, som de bliver stillet af ledelsen, af politikerne og af borgerne.

Endelig peger evalueringen på, at en række aktører har været savnede i initiativet - fx Naturstyrelsen og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. I fremtiden vil det også være relevant at tænke museerne, byggebranchen og håndværkerne ind som målgrupper.